

O prepisivanju

Ivan Marinović, Zagreb

Prepisivanje je čin prisvajanja tuđeg znanja i truda te prikazivanje tuđeg kao vlastito u cilju dobivanja bolje ocjene. Prepisuju li učenici u našim školama? Masovno! Pri dolasku na sat nerijetko zatičem učenike kako revnosno ispisuju klupe za kontrolnu zadaću koju pišu sat iza moga, a pomagala zvana šalabahteri već su, naravno, pripremili kod kuće. Današnji šalabahteri nisu više rukom pisani sitni papirići već kompjuterski ispisan i umanjeni. Sve je spremno i farsa može početi: svi sve znaju, . . .

Prepisuju li učenici i za vrijeme pismenih zadaća iz matematike? Manje, vjerujem, dosta manje. Što se “šalabahtera” s formulama tiče, učenici ih ne trebaju izrađivati jer ih imaju službene u vidu popularnih “žutih formula” čiju uporabu dozvoljava većina nastavnika. Cilj matematike jest da osposobi učenike da samostalno mogu riješiti što više zadataka, a pri tome je važnije da učenik zna gdje može naći formulu nego da je zna napamet. Želim reći da “šalabahteri” nisu odveć “opasni” za pismene zadaće iz matematike. Povremeno imam običaj prelistavati “žute formule”, pri čemu se oni jako prestraše jer su dopisali još neke formule, a ja se pri tome dobro zabavljam čitajući njihove “formule” koje su nerijetko iste kao već postojeće ili su potpuno nebitne (za dopisane formule ih, naravno, ne kažnjavam).

Mnogo “opasnija” stvar za regularnost pismenih ispita u matematici je, svakako, me-

đusobna komunikacija učenika. Kako nju spriječiti ili barem umanjiti? Moje metode su sljedeće:

— nikada ne dozvoljavam da učenici sjede za vrijeme pismenog ispita kao što obično sjede, već ih svaki put razmjestim po nekom novom ključu, npr. prvo sjedaju učenici čiji je redni broj u imeniku djeljiv sa tri, onda učenici čiji redni broj pri dijeljenju s tri daje ostatak jedan itd. Na ovaj način se nikada ne zna tko će kraj koga sjediti i preliminarni dogovori tipa “pošalji mi pod testom dva zadatka. . .” padaju u vodu;

— za svako neregularno ponašanje poput okretanja, gledanja u tuđi ispit, razgovaranja sa susjedom, itd. “dijelim” nepopularnih –15 bodova (maksimalni broj bodova je 100). Ovih –15 demotivira učenike da uopće nešto pokušaju, i priznaju da su vrlo ljuti na sebe što su “tako glupo” izgubili bodove;

— za vrijeme ispita obilazim učionicu i pozorno pratim što učenici rade.

Pri neformalnim razgovorima s učenicima koji su već maturirali često ih znam pitati jesu li prepisivali za vrijeme mojih sati. Odgovor je uglavnom negativan uz obrazloženje: “Nije se moglo. . .”

No, unatoč velikoj predostrožnosti, nevjerojatan slučaj se dogodio na jednom satu, prije nekog vremena, ali o tome u sljedećem nastavku.